

Informacja o sytuacji KIP i BUP w IV kwartale 2016 r.

stan na dzień 2 maja 2017 roku

**URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
DEPARTAMENT BANKOWOŚCI KOMERCYJNEJ I SPECJALISTYCZNEJ
ORAZ INSTYTUCJI PŁATNICZYCH**

WARSZAWA, 2017

Spis treści

A. Streszczenie.....	3
I. Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP.....	8
II. Charakterystyka krajowych instytucji płatniczych	8
GRUPA A.....	8
Krajowe instytucje płatnicze, które jednocześnie działają jako agent rozliczeniowy na podstawie zgody Prezesa NBP (kapitał założycielski w kwocie co najmniej 125 tys. EUR):.....	8
GRUPA B	9
Krajowe instytucje płatnicze, które świadczą kilka usług płatniczych (kapitał założycielski w wysokości co najmniej 125 tys. EUR):	9
GRUPA C	10
Krajowe instytucje płatnicze, które świadczą wyłącznie usługę przekazu pieniężnego (kapitał założycielski w wysokości co najmniej 20 tys. EUR):	10
III. Informacja o sytuacji finansowej KIP	10
1. Fundusze własne krajowych instytucji płatniczych.....	11
2. Wartość posiadanych środków finansowych.....	13
3. Informacja o wykonanych transakcjach płatniczych.....	14
4. Działania nadzorcze wobec KIP.....	17
B. Biura usług płatniczych (BUP).....	18
I. Charakterystyka transakcji płatniczych BUP w IV kwartale 2016 r.....	18
1. Liczba i wartość transakcji płatniczych.....	18
2. Zabezpieczenia (polisy/gwarancje) transakcji realizowanych przez BUP	22
II. Działania nadzorcze wobec BUP.....	24

Informacja o sytuacji KIP i BUP w IV kwartale 2016 r.

stan na dzień 2 maja 2017 roku

A. Streszczenie

Materiał zawiera dane wynikające z określonej ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz.U. z 2016 poz. 1572, dalej: uup, dalej: ‘ustawa’ albo ‘uup’) okresowej sprawozdawczości krajowych instytucji płatniczych (dalej: KIP) oraz biur usług płatniczych (dalej: BUP), obejmującej informacje o liczbie i wartości transakcji zrealizowanych przez obydwie wskazane powyżej kategorie podmiotów w IV kwartale 2016 r.

Analiza danych sprawozdawczych przesłanych do organu nadzoru za IV kwartał 2016 r. przez krajowe instytucje płatnicze oraz biura usług płatniczych przedstawiona jest wg stanu na dzień 2 maja 2017 r. W celu wydłużenia horyzontu oceny zachodzących zmian, analiza danych sprawozdawczych za IV kwartał 2016 r. została przedstawiona na tle analogicznych informacji obejmujących dane za IV kwartał 2015 r. oraz I, II i III kwartał 2016 r.

A.1 Krajowe instytucje płatnicze

Dane dotyczące KIP:

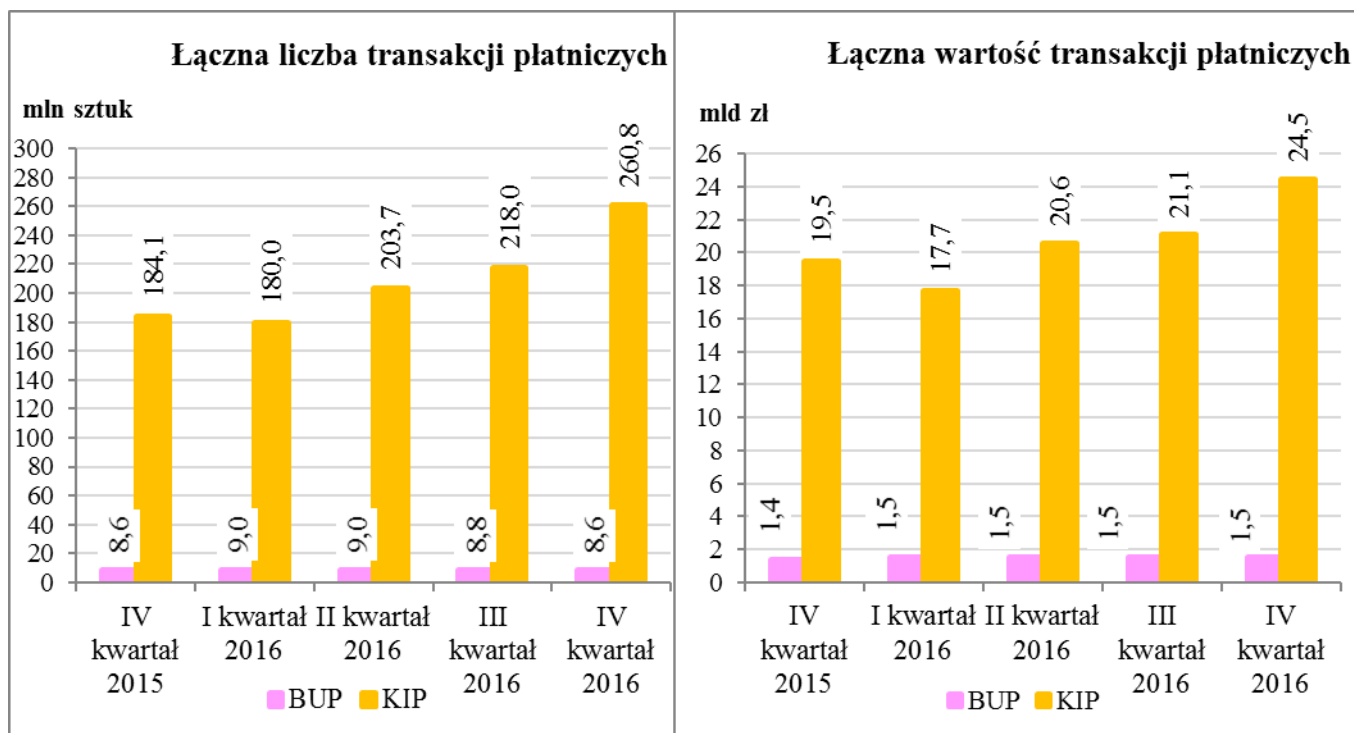
- 1) W IV kwartale 2016 r. KNF nie wydała nowych zezwoleń na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowych instytucji płatniczych. Tym samym na koniec grudnia 2016 r. zezwolenia posiadało łącznie 38 KIP¹.

W trakcie 2016 r. wydano 3 nowe zezwolenia – dla porównania w 2015 r. zgodę na rozpoczęcie działalności w charakterze krajowych instytucji płatniczych otrzymało aż 8 podmiotów.

- 2) Łączna liczba i wartość transakcji zrealizowanych w IV kwartale 2016 r. przez 35 podmioty posiadające zezwolenie KIP i sprawozdające za IV kwartał 2016 r.² (260,8 mln sztuk transakcji o wartości 24,5 mld zł) była dużo wyższa aniżeli skala działalności zrealizowanej w tym samym okresie przez 1.176 BUP (9,0 mln przekazów o wartości 1,5 mld zł). Na podstawie dotychczas zgromadzonych danych można stwierdzić, że wartość transakcji realizowana przez KIP w trakcie 2016 roku systematycznie wzrastała, podczas gdy wartość transakcji obsługiwanych przez BUP pozostawała na zbliżonym poziomie, co prezentują poniższe wykresy.

¹ W związku z uprawnieniem się decyzji z dnia 8 marca 2016 r. z rejestru dostawców usług płatniczych wykreślona została, w dniu 29 kwietnia 2016 r., krajowa instytucja płatnicza Masspay S.A. wpisana do rejestru pod numerem IP15/2013. Dodatkowo KNF w dniu 20 grudnia 2016 r. wydała decyzję w sprawie cofnięcia zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej przez spółkę Walutaexpress Sp. z o.o. Spółka ta nie przesłała informacji sprawozdawczych za IV kwartał 2016 r.

² Dwie krajowe instytucje płatnicze nie realizowały w IV kwartale 2016 r. transakcji płatniczych, a jedna nie sprawozdawała (Walutaexpress).

- 3) Średnia wartość pojedynczej transakcji płatniczej wyniosła 93,9 zł (w III kwartale 2016 r. 96,8 zł, w II kwartale 2016 r. 101,1 zł, w I kwartale 2016 r. 98,1 zł, w IV kwartale 2015 r. 106,1 zł).
- 4) Zgodnie z uregulowaniami ustawy wysokość funduszy własnych krajowej instytucji płatniczej nie może być niższa od minimalnej wartości kapitału założycielskiego, jaka wymagana jest do skutecznego wystąpienia z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze KIP albo kwoty obliczonej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2011 r. w sprawie metody obliczania kwoty, o której mowa w art. 76 ust. 4 pkt 2 ustawy o usługach płatniczych.
- 5) Z analizy danych sprawozdawczych KIP za poszczególne kwartały 2016 r. oraz 4 kwartał 2015 r. wynika, że kapitały założycielskie krajowych instytucji płatniczych przewyższają ustawowe minimum. Wyraźnie widoczna jest w tym obszarze dominacja kilku KIP o ugruntowanej pozycji na rynku usług płatniczych prowadzących działalność na szeroką skalę.

Fundusze własne KIP (po ustawowych pomniejszeniach wynikających z art. 76 ust. 3 ustawy) wyniosły w IV kwartale 2016 r. 413,1 mln zł (wobec 398,5 mln zł w III kwartale br.).

Działania nadzorcze podejmowane przez KNF względem krajowych instytucji płatniczych obejmują w szczególności następujące czynności:

- 1) weryfikacja standardowej ustawowej sprawozdawczości KIP dotyczącej liczby i wartości zrealizowanych transakcji płatniczych,
- 2) analiza osiągniętych przez KIP wyników finansowych w kontekście ich zgodności z przedstawionymi na etapie postępowania licencyjnego planami finansowymi,
- 3) badanie zgodności funkcjonowania KIP z obowiązującymi przepisami krajowymi i wspólnotowymi, w tym w szczególności z ustawą o usługach płatniczych, weryfikowanej

w drodze kontroli KNF realizowanych w siedzibach nadzorowanych podmiotów objętych planem kontroli w danym roku oraz w ramach bieżących kontaktów z KIP.

Uwzględniając dotychczasową praktykę nadzorczą nad krajowymi instytucjami płatniczymi, jak również mając na uwadze bardzo ograniczony zakres sprawozdawczości tych podmiotów, przekazywanej UKNF na podstawie ustawy o usługach płatniczych oraz rosnącą liczbę i skalę działalności tych podmiotów, niezbędne jest dokonanie ustawowej zmiany zakresu danych objętych okresowym (kwartalnym i rocznym) obowiązkiem raportowania ze strony krajowych instytucji płatniczych w celu sprawniejszej oceny ryzyka działalności KIP. Obecny zakres raportowanych danych jest wysoce ograniczony, a przez to nie oddaje pełnego obrazu sytuacji gospodarczej nadzorowanych podmiotów, co w praktyce niezwykle utrudnia, jeśli nie uniemożliwia ocenę ryzyka występującego w ich działalności. Kluczowa jest możliwość identyfikacji jak największej liczby potencjalnych i możliwych do wystąpienia ryzyk, na które mogą być narażeni klienci krajowych instytucji płatniczych oraz zabezpieczenie środków finansowych, które powierzają oni KIP w celu realizacji transakcji płatniczych.

A.2 Biura usług płatniczych

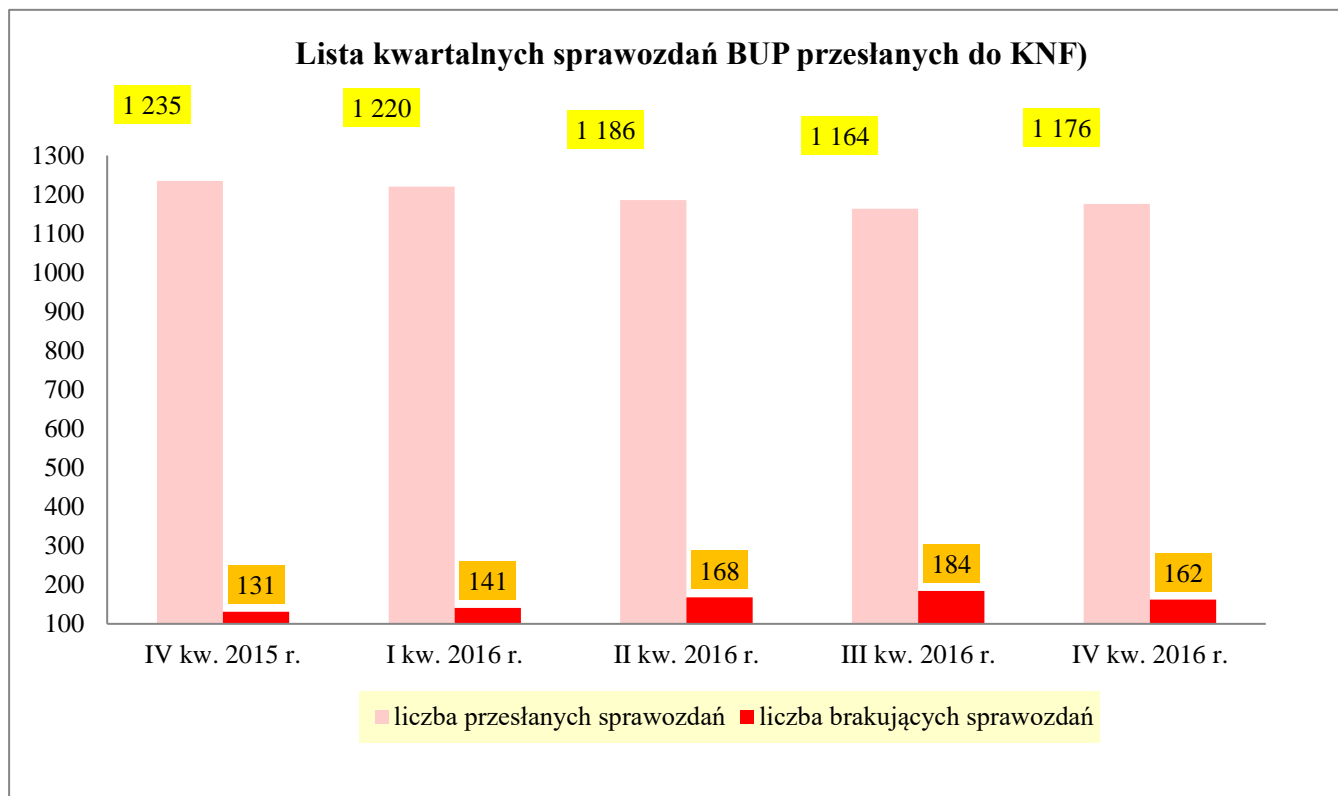
Dane dotyczące BUP:

- 1) Do dnia 2 maja 2017 r. spośród 1.338 podmiotów zobowiązanych do przesłania rocznej informacji sprawozdawczej za 2016 r. z obowiązku wywiązało się 1.157 BUP co stanowi 86,5%. Za 2015 r. obowiązek ten został spełniony przez 1.222 z 1.366 biur usług płatniczych (89,5%).
- 2) W 2016 r. biura usług płatniczych - które dostarczyły roczne sprawozdania - zrealizowały 34,2 mln transakcji płatniczych o łącznej wartości 5,8 mld zł, a średnia wartość transakcji wyniosła 169,4 zł. Dla 2015 r. wartości te kształtowały się na poziomie: 34,8 mln przekazów pieniężnych o łącznej wartości 5,7 mld zł z średnią wartością przekazu 163 zł. Przeciętnie jedno biuro wykonało transakcje o wartości: 5 mln zł w 2016 r. i 4,7 mln zł w 2015 r.. Wyżej przytoczone dane pokazują, że rynek transakcji płatniczych w wykonaniu BUP utrzymuje się na stałym poziomie. Dane zaraportowane w 2016 r. obejmują 65 podmiotów mniej niż w roku 2015 - doliczając średnią wartość transakcji przypadającą na jeden BUP dla tych 65 podmiotów otrzymana wartość byłaby identyczna jak dla roku 2015.
- 3) Do dnia 2 maja 2017 r. sprawozdania za IV kwartał 2016 r. przesłało do KNF 1.176 biur usług płatniczych (87,9%) spośród 1.338 podmiotów objętych tym obowiązkiem.

Dla porównania w poprzednich kwartałach liczby te kształtowały się odpowiednio:

- za III kwartał 2016 r. do 22 listopada 2016 r. - 1.164 z 1.348 sprawozdań (86,4%),
- za II kwartał 2016 r. do 5 września 2016 r. - 1.186 z 1.354 sprawozdań (87,6%),
- za I kwartał 2016 r. do 4 lipca 2016 r. - 1.220 z 1.361 sprawozdań (89,6%),
- za IV kwartał 2015 r. - do 4 maja 2016 r. - 1.235 z 1.366 sprawozdań (90,4%).

Z powyższych danych wynika, że procentowy udział podmiotów nie wywiązujących się z obowiązku sprawozdawczego utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Wydawane przez KNF decyzje o nałożeniu kary pieniężnej na biura usług płatniczych, które nie dopełniają obowiązków określonych w ustawie o usługach płatniczych odnoszą skutek dyscyplinujący i przyczyniają się do przestrzegania przez podmioty terminów raportowania wynikających z obowiązujących przepisów uup i wydanych do niej rozporządzeń.

- 4) W IV kwartale 2016 r. odnotowano wzrost ilości zrealizowanych przekazów pieniężnych w stosunku do poprzedniego kwartału – 9,0 mln przelewów wobec 8,6 mln (wzrost o 4,7%), co przełożyło się na wartość realizowanych transakcji, które wynosiły odpowiednio 1.546 mln zł w IV kwartale 2016 i 1.457,7 mln zł w III kwartale 2016 r. (wzrost o 6,1%).

Średnia wartość pojedynczej transakcji płatniczej dla BUP z kwartału na kwartał ulegała nieznacznemu wzrostowi – w IV kwartale 2016 r. wyniosła 171,8 zł wobec 169,5 zł w kwartale trzecim. W poprzednich kwartałach utrzymywała się na zbliżonym poziomie, osiągając w okresie: IV kwartał 2015 r. – II kwartał 2016 r. odpowiednio: 166,2 zł, 165,6 zł oraz 168,9 zł.

- 5) Do dnia 2 maja 2017 r. z obowiązków wobec KNF nie wywiązały się:
- a. 162 biura usług płatniczych (12,1% BUP wpisanych do rejestru KNF według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.), które nie przesłały informacji o liczbie i wartości wykonanych przekazów pieniężnych za IV kwartał 2016 r.;
 - b. 124 biura usług płatniczych (9,3% BUP wpisanych do rejestru KNF na dzień 31 grudnia 2016 r.), które nie dostarczyły KNF pierwszej/wznowionej umowy ubezpieczenia albo umowy gwarancji bankowej/ubezpieczeniowej;
 - c. 65 BUP nie wywiązało się jednocześnie z obu ww. obowiązków, wynikających z uup.

- 6) Biura usług płatniczych, które przekazały informacje sprawozdawcze za IV kwartał 2016 r. i jednocześnie posiadały zabezpieczenia (umowy ubezpieczenia albo gwarancji) zrealizowały przekazy pieniężne na łączną kwotę 1.493,2 mln zł (wobec 1.387,6 mln zł w III kwartale 2016 r.), natomiast wartość ich zabezpieczeń wyniosła 33,4 mln zł (31,2 mln zł w III kwartale 2016 r.), co stanowi 2,2% wartości zrealizowanych w tym kwartale transakcji płatniczych (2,2% w III kwartale 2016 r.). Miesięcznie wykonały one przekazy o wartości 497,7 mln zł, a średni miesięczny poziom ochrony wyniósł 6,72%.

W okresie IV kwartał 2015 r. – II kwartał 2016 r. średnia miesięczna wartość przekazów pieniężnych, wartość zabezpieczeń oraz miesięczny poziom ochrony wyniosły odpowiednio:

- 458,1 mln zł, 30,9 mln zł, 6,74%;

- 458,0 mln zł, 30,8 mln zł, 6,73%;

- 469,4 mln zł, 31,3 mln zł, 6,68%.

Wnioski dotyczące BUP:

- 1) Poziom ochrony (6,72% w okresie miesięcznym) w porównaniu do poprzedniego kwartału nie uległ zmianie, w okresie IV kwartał 2015 r. – II kwartał 2016 r. utrzymywał się na zbliżonym poziomie.
- 2) Dane za kolejne okresy sprawozdawcze wskazują, że wciąż istotna grupa biur usług płatniczych przekazuje, wymagane na podstawie przepisów uup, okresowe informacje sprawozdawcze ze znacznym opóźnieniem. Część podmiotów w ogóle nie wypełnia tego obowiązku.
- 3) Zgodnie z uup, działania nadzorcze podejmowane przez KNF względem biur usług płatniczych obejmują następujące czynności:
 - monitorowanie terminowości przekazywania KNF kwartalnych informacji sprawozdawczych;
 - monitorowanie przestrzegania obowiązku ochrony środków klientów (umowy ubezpieczenia albo gwarancji, terminowa realizacja transakcji);
 - informowanie BUP o obowiązku ograniczenia skali działalności albo konieczności przekształcenia się w KIP w razie identyfikacji przekroczenia przez biuro ustawowego limitu miesięcznych obrotów w wysokości 500 tys. EUR (w IV kwartale 2016 r. pięć biur usług płatniczych przekroczyło dopuszczalny przez przepisy uup limit transakcji za okres ostatnich 3 miesięcy, a trzy biura za ostatnie 12 miesięcy).

Krajowe instytucje płatnicze (KIP)

I. Zezwolenia KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP

W IV kwartale 2016 r. KNF nie wydała nowych zezwoleń na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowych instytucji płatniczych.

Pełna historia udzielanych przez KNF zezwoleń znajduje się w załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu.

II. Charakterystyka krajowych instytucji płatniczych

Większość krajowych instytucji płatniczych, wpisanych do rejestru KNF do końca 2016 r. spełnia definicję hybrydowych instytucji płatniczych. Oznacza to, że poza świadczeniem usług płatniczych, tego rodzaju podmioty świadczą również inną (nie płatniczą) działalność gospodarczą – na podstawie dyspozycji art. 74 ust. 1 uup.

GRUPA A

Krajowe instytucje płatnicze, które jednocześnie działają jako agent rozliczeniowy na podstawie zgody Prezesa NBP (kapitał założycielski w kwocie co najmniej 125 tys. EUR):

First Data Polska S.A. - usługi płatnicze stanowią podstawową działalność Spółki. Dodatkowo Spółka prowadzi działalność inną niż płatnicza, tj. świadczy usługę doładowania przedpłaconych kart telefonicznych, wypłatę gotówki w punktach handlowych (cashback), zarządzanie sieciami bankomatów;

PayU S.A. – podstawową działalność Spółki stanowi regulowanie płatności online poprzez „System PayU.PL” prowadzony na rzecz sklepów i serwisów internetowych. W ramach innej (nie płatniczej) działalności gospodarczej Spółka świadczy usługę m.in. doładowania telefonów (PayGSM) i SMS Premium;

PayPro S.A. – działa poprzez Serwis Przelewy24. Serwis Przelewy24 jest jednym z wielu serwisów internetowych poznańskiej Grupy DialCom24, w ramach której PayPro SA - Agent Rozliczeniowy - prowadzi system autoryzacji i rozliczeń na podstawie decyzji Prezesa Narodowego Banku Polskiego Nr 1/2011 z dnia 1.04.2011 r. Grupa specjalizuje się w tworzeniu i eksploatacji oprogramowania przeznaczonego dla szerokiego zakresu usług łączących klientów biznesowych oraz indywidualnych. Przelewy24 kładzie nacisk na dostarczanie najwyższej jakości aplikacji i profesjonalnych usług, aby sprostać wymaganiom najbardziej wymagających klientów. Firma należy do liderów na polskim rynku w branżach, w których oferuje swoje usługi.

Dotpay S.A. – usługi Spółki obejmują szybkie płatności on-line (akceptacja kart płatniczych w systemie Visa, MasterCard, Diners Club i innych oraz przelewów internetowych i wpłat gotówkowych). W ramach dodatkowej działalności (nie płatniczej) Spółka świadczy m.in. usługi SMS i MMS typu Premium Rate.

eCard S.A. – usługi Spółki obejmują kompleksowe pośrednictwo w bezgotówkowym rozliczaniu transakcji płatniczych. W zakresie obsługi transakcji płatniczych Spółka oferuje rozwiązania umożliwiające dokonywanie płatności w środowisku zdalnym, bez fizycznej obecności klienta, zarówno przy użyciu kart płatniczych (Internet, Call Centre, IVR, obciążenia stałe, płatności mobilne), usług pay-by-link (e-przelewy) oraz za pośrednictwem SMS Premium. W ramach dodatkowej (nie płatniczej) działalności Spółka prowadzi sprzedaż doładowań telefonów komórkowych (poprzez kanał internetowy, za pośrednictwem własnych i partnerskich stron internetowych, za pośrednictwem serwisów bankowości internetowej, z którymi eCard S.A. ma podpisane umowy o współpracy).

eService Sp. z o. o. – usługi płatnicze stanowią dla Spółki niewielką część działalności. Na usługi płatnicze składają się e-przelewy (przetwarzanie transakcji internetowych, opłacanych przelewem), e-transakcje (przetwarzanie transakcji internetowych opłacanych kartą) oraz świadczenie usług agenta rozliczeniowego dla transakcji zainicjowanych w terminalach POS poza granicami kraju). Główną działalność Spółki stanowi sprzedaż doładowań przedpłaconych telefonów komórkowych oraz przetwarzanie transakcji w terminalach POS i wynajem/serwis terminali POS – wynika stąd, że głównymi źródłami przychodów Spółki jest działalność inna niż płatnicza;

PayTel S.A. - jest spółką teleinformatyczną powstałą w 2003 r. świadcząca specjalistyczne usługi elektroniczne i finansowe. Zajmuje się obsługą płatności masowych oraz sprzedażą produktów i usług elektronicznych, w tym usług przedpłaconych telefonii GSM i VoIP, pobierania opłat za rachunki i przetwarzania elektronicznych transakcji płatniczych. Posiada terminale m.in. w salonach Orange, kioskach RUCH, na stacjach benzynowych Huzar i w wielu innych punktach sprzedaży.

PayLane Sp. z o. o. - w ramach usług Serwisu Bramka Płatnicza PayLane Spółka umożliwia przyjmowanie płatności realizowanych za pośrednictwem kart płatniczych, mechanizmu pay-by-link oraz przelewów półautomatycznych.

CashBill S.A. – usługi Spółki obejmują przelewy pay-by-link, internetowe przelewy bankowe i direct billing. W ramach dodatkowej działalności Spółka świadczy usługi SMS i MMS (w tym płatności smsem, Newsletter, Sondy i głosowania, Konkursy i loterie oraz usługi MMS).

mPay S.A. - wiodący polski dostawca rozwiązań z obszaru m-płatności. Flagowym produktem spółki jest aplikacja mPay umożliwiająca m.in. kupowanie biletów komunikacyjnych, regulowanie należności za płatne parkowanie czy zasilanie telefonicznych kont prepaid za pomocą smartfona lub tabletu. Od 2007 roku spółka mPay jest koncesjonowanym agentem rozliczeniowym uprawnionym do procesowania transakcji realizowanych za pomocą urządzeń mobilnych.

GRUPA B

Krajowe instytucje płatnicze, które świadczą kilka usług płatniczych (kapitał założycielski w wysokości co najmniej 125 tys. EUR):

Blue Media S.A.
Conotoxia Sp. z o. o.
Payland Net S.A. (dawny BluePay S.A.)
Diners Club Polska Sp. z o. o.
Krajowy Integrator Płatności S.A.
Grupa 'Lew' S.A.
InPost Finanse Sp. z o. o.
Raiffeisen Solutions Sp. z o. o.
Kantor Polski S.A.

Igoria Trade S.A.
YetiPay Sp. z o. o.
Let Me Pay Sp. z o. o.
ITS Smart Sp. z o. o.
Oney Polska S.A.
Smoopay Technologies Sp. z o. o.
Currency One S.A.
Walutaexpress Sp. z o. o.
Dom Maklerski TMS Brokers S.A.

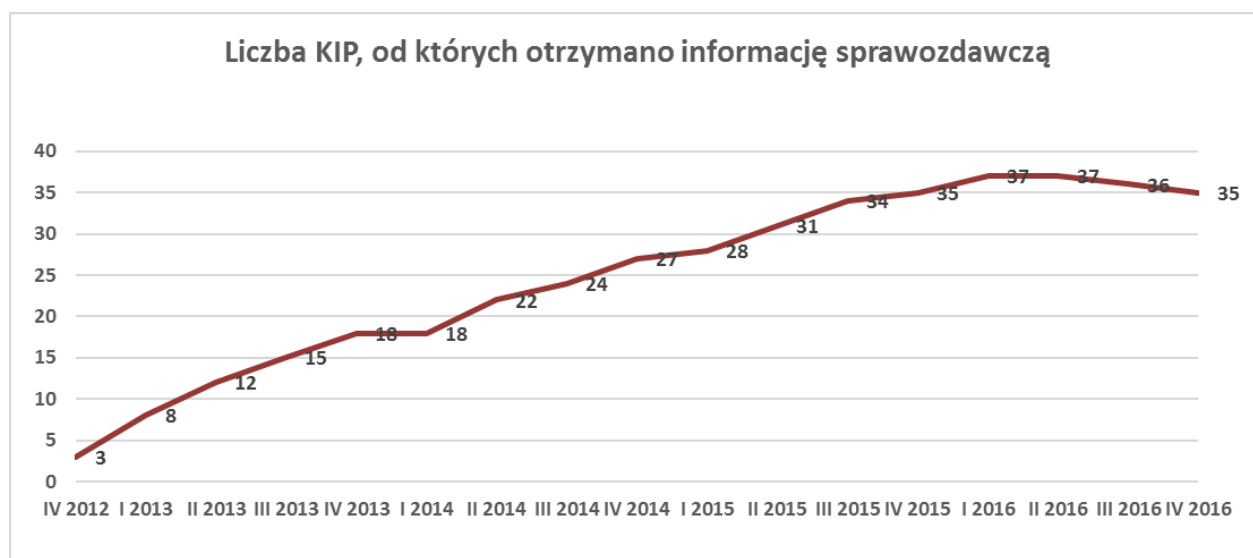
GRUPA C

Krajowe instytucje płatnicze, które świadczą wyłącznie usługę przekazu pieniężnego (kapitał założycielski w wysokości co najmniej 20 tys. EUR):

Monetia Sp. z o. o.
BillBird S.A.
Grupa Finansowa Expert Sp. z o. o.
Waluciarz.pl S.A.
England.pl Sp. z o. o.
Transfer24 Sp. z o. o.
Profeskasa S.A.
Jax Sp. z o. o.
PKO BP Finat Sp. z o. o.
Żabka Finanse Sp. z o. o.

III. Informacja o sytuacji finansowej KIP

W kolejnych kwartałach, w miarę wydawania nowych zezwoleń KIP przez KNF, informacja sprawozdawcza o sytuacji krajowych instytucji płatniczych obejmowała dane dotyczące rosnącej grupy podmiotów, świadczących usługi płatnicze. W IV oraz III kwartale 2016 r. zaobserwowano niewielką tendencję spadkową.

Liczba KIP, które przekazały informację sprawozdawczą była różna od liczby wydanych przez KNF zezwoleń na prowadzenie KIP w odniesieniu do: IV kwartału 2013 r. oraz I kwartału 2014 r.³, II kwartału 2014 r.⁴; III kwartału 2014 r.¹⁰, IV kwartału 2014 r.⁵, I kwartału 2015 r.⁶, II kwartału 2015 r.⁷, III kwartału 2015 r.⁸, III kwartału 2016 r.⁹ i IV kwartału 2016 r.¹⁰.

1. Fundusze własne krajowych instytucji płatniczych

Fundusze własne krajowych instytucji płatniczych (po pomniejszeniach wynikających z art. 76 ust. 3 uup) wyniosły łącznie na koniec IV kwartału 2016 r. 413,1 mln zł (wobec 398,5 mln zł w III kwartale 2016 r.). Złożyły się na nie fundusze własne (616,3 mln zł) oraz pomniejszenia o pozycje wymienione w ustawie i wyszczególnione w poniższej tabeli (203,2 mln zł).

Zwiększenie wartości funduszy własnych KIP (po pomniejszeniach) w IV kwartale 2016 r. o 14,6 mln zł (tj. o 3,7%) wynikało ze wzrostu pozycji „kapitał założycielski” (z 512,7 mln zł w III kwartale 2016 r. do 516,3 mln zł w IV kwartale 2016 r.) oraz „zysku w trakcie zatwierdzania oraz bieżącego okresu” (z 48,6 mln zł do 65,1 mln zł), a także niewielkiego wzrostu pozycji pomniejszających fundusze własne KIP (wzrosły o 5,6 mln zł).

Zestawienie funduszy własnych KIP (w zł)

Pozycja	IV kw. 2015 r.	I kw. 2016 r.	II kw. 2016 r.	III kw. 2016 r.	IV kw. 2016 r.
Fundusze własne, w tym:	676 107 924	715 342 421	563 626 386	596 127 577	616 308 244
- kapitał założycielski	646 827 457	671 315 718	488 837 970	512 681 866	516 321 694
- kapitał z aktualizacji wyceny	1 825 461	1 825 461	4 292 859	3 701 024	3 853 177
- niepodzielony zysk z lat ubiegłych	11 282 732	25 589 841	45 039 551	31 126 783	31 014 287
- zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego	16 172 274	16 611 401	25 456 006	48 617 904	65 119 086
Pomniejszenia funduszy własnych:	259 211 669	345 641 413	192 406 754	197 584 674	203 165 370
- akcje lub udziały własne posiadane przez instytucję płatniczą, wycenione według wartości bilansowej, pomniejszone o odpisy spowodowane trwałą utratą ich wartości	5 150 500	5 150 500	18	17	68 899
- wszelkie zobowiązania z tytułu emisji akcji uprzywilejowanych	0	0	0	7 903	0
- wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej	56 501 696	90 254 055	87 815 074	87 116 689	87 530 405

³ 19 wydanych zezwoleń, 18 KIP prowadzących działalność w zakresie świadczenia usług płatniczych.

⁴ 24 wydane zezwolenia, 23 KIP prowadzące działalność w zakresie świadczenia usług płatniczych, w tym 1 podmiot, który uzyskał zezwolenie w II kwartale 2014 r., ale nie przekazał danych sprawozdawczych do KNF poprzez system Portal.

⁵ Sprawozdania za IV kwartał 2014 r. przekazało 28 krajowych instytucji płatniczych, jednak w związku z decyzją KNF z dnia 3 lutego 2015 r. stwierdzającą wygaśnięcie decyzji z dnia 17 września 2013 r. nie uwzględniono w III i IV kwartale 2014 r. Masspay S.A., która przekazała dane testowe w zakresie transakcji płatniczych.

⁶ Sprawozdania za I kwartał 2015 r. przekazało KNF 29 krajowych instytucji płatniczych.

⁷ Sprawozdania za II kwartał 2015 r. przekazały KNF 32 krajowe instytucje płatnicze.

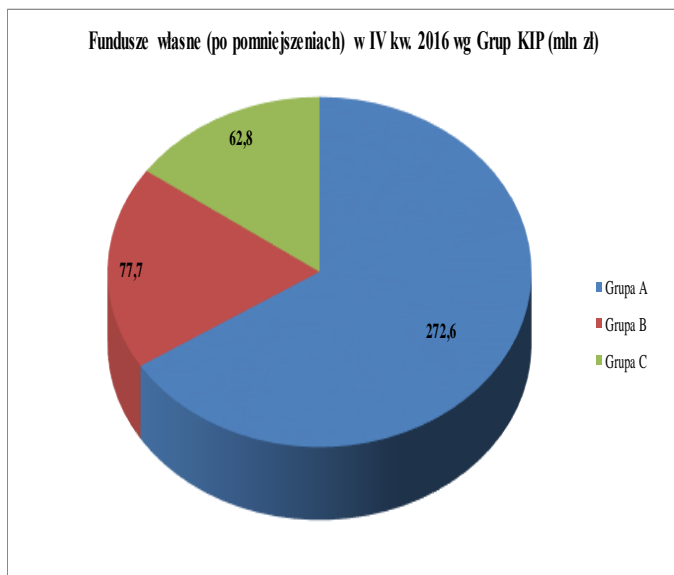
⁸ Za III, IV kwartał 2015 r. i I kwartał 2016 r. Masspay S.A. nie przesłał informacji sprawozdawczej.

⁹ Do dnia 22 listopada 2016 r. dwie krajowe instytucje płatnicze nie przekazały danych sprawozdawczych za III kwartał 2016 r.

¹⁰ KNF w dniu 20 grudnia 2016 r. wydała decyzję w sprawie cofnięcia zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej przez spółkę Walutaexpress Sp. z o.o. Spółka ta nie przesłała informacji sprawozdawczych za IV kwartał 2016 r. W dniu 31 marca 2017 r. w związku z uprawomocnieniem się decyzji z 20 grudnia 2016 r. Walutaexpress Sp. z o.o. została wykreślona z rejestru KNF.

- strata z lat ubiegłych	188 601 902	226 516 254	80 581 342	99 411 948	99 823 964
- strata w trakcie zatwierdzenia	3 751 072	3 321 318	16 835 703	0	6 392 598
- strata netto bieżącego okresu	5 206 499	20 399 283	7 174 616	11 048 117	9 349 504
Fundusze własne (po pomniejszeniach)	416 896 255	369 701 008	371 219 632	398 542 903	413 142 874

Dla danych z IV kwartału 2016 r. łączne fundusze własne wyniosły: w grupie A – 272,6 mln, w grupie B – 77,7 mln, w grupie C – 62,8 mln.

Zgodnie z uregulowaniami ustawy, wysokość funduszy własnych krajowej instytucji płatniczej nie może być niższa niż minimalna wartość kapitału założycielskiego, jaka wymagana jest do skutecznego wystąpienia z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze KIP albo kwoty obliczonej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2011 r. w sprawie metody obliczania kwoty, o której mowa w art. 76 ust. 4 pkt 2 ustawy o usługach płatniczych.

Jak widać na powyższym wykresie w IV kwartale 2016 r. fundusze własne po pomniejszeniach, wykazywane przez analizowane KIP (świadczące usługi płatnicze w 2015 r.) były znacząco wyższe od kwoty obliczonej na podstawie wielkości transakcji płatniczych zrealizowanych w 2015 r. oraz wymaganego kapitału założycielskiego, który dla poszczególnych podmiotów wynosi nie mniej niż:

- a) 20 tys. EUR dla: BillBird, GF Expert, England.pl, Transfer24, Jax, Monetia, Żabka Finanse, Profeskasa, Waluciarz.pl oraz PKO BP Finat,
- b) 125 tys. EUR dla: PayU, Oney Polska, eService, First Data Polska, Grupa 'Lew', CashBill, PayLane, Walutaexpress, Dotpay, Diners Club Polska, Blue Media, Payland, Igoria Trade, Let Me Pay, Kantor Polski, PayPro, InPost Finanse, Krajowy Integrator Płatności, eCard, YetiPay, Conotoxia, Smoopay Technologies, PayTel, Currency One, Raiffeisen Solutions, Dom Maklerski TMS Brokers, ITS Smart oraz mPay.

Kredytów płatniczych w IV kwartale 2016 r. udzieliły cztery krajowe instytucje płatnicze. Łączna wartość wykazanych kredytów płatniczych w tych spółkach wyniosła 40,2 mln zł (wobec 39,8 mln zł w III kwartale 2016 r.). Były to kredyty w zdecydowanej większości wyrażone w PLN (99,8%) z pierwotnym terminem udzielenia do 1 miesiąca (94,4%).

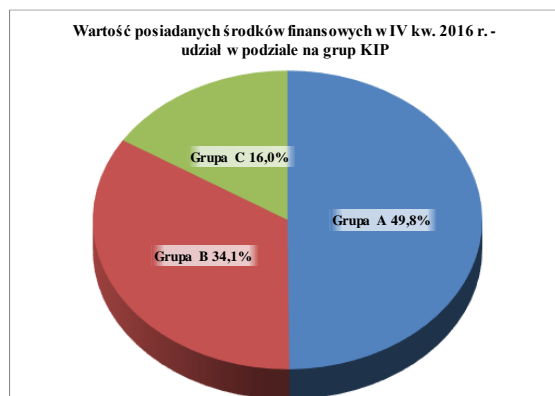
Na podstawie art. 76 ust. 5 uup, wymogi w zakresie wysokości wymaganych funduszy własnych dla KIP udzielających w ramach świadczenia usług płatniczych kredytów płatniczych są wyższe o 5% całkowitej wartości kredytów udzielonych przez dany KIP w ciągu ostatniego roku obrotowego. Krajowe instytucje płatnicze udzielające kredytów płatniczych w IV kwartale 2016 r. posiadały fundusze o wystarczającej wysokości do świadczenia tego rodzaju usług i odpowiadają podwyższonym wymogom, o których mowa w powołanym powyżej przepisie

2. Wartość posiadanych środków finansowych

Krajowe instytucje płatnicze na koniec IV kwartału 2016 r. posiadały środki finansowe w wysokości 1.030,5 mln zł (wobec 823,4 mln zł na koniec III kwartału 2016 r.).

Wartość posiadanych środków finansowych (zł)

Pozycja	IV kw. 2015 r.	I kw. 2016 r.	II kw. 2016 r.	III kw. 2016 r.	IV kw. 2016 r.
Środki finansowe:	633 968 211	756 958 837	817 049 816	823 410 180	1 030 458 910
- środki pieniężne w kasie	18 986 325	18 921 710	22 652 391	22 522 693	37 343 684
- rachunek bieżący nostro	611 613 011	725 687 487	770 944 543	785 142 723	960 508 437
- należności od podmiotów, którym można przypisać wagę ryzyka kredytowego w metodzie standardowej 0%, 20% lub 50%, z terminem płatności do 7 dni	3 368 874	12 349 640	23 452 882	15 744 764	32 606 788
- instrumenty dłużne o niskim ryzyku w kwocie możliwej do uzyskania w ciągu 7 dni	0	0	0	0	0
- papiery wartościowe uznane jako zabezpieczenie przez NBP	0	0	0	0	0

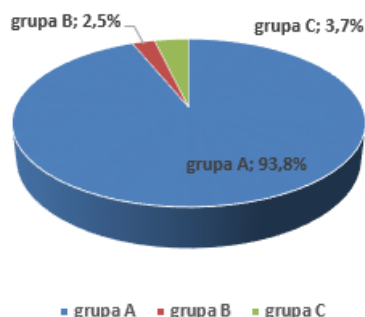
3. Informacja o wykonanych transakcjach płatniczych

W IV kwartale 2016 r. krajowe instytucje płatnicze wykonały 260,8 mln transakcji płatniczych o łącznej wartości 24,5 mld zł¹¹ (w III kwartale 2016 r. odpowiednio: 218 mln transakcji o łącznej wartości 21,1 mld zł).

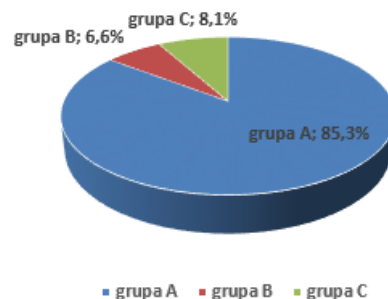
Średnia wartość transakcji płatniczej wyniosła 93,9 zł (w III kwartale 2016 r. - 96,8 zł, w II kwartale 2016 r. - 101,1 zł, w I kwartale 2016 r. - 98,1 zł i w IV kwartale 2015 r. - 106,1 zł).

Informacja o transakcjach płatniczych wykonanych przez krajowe instytucje płatnicze w IV kwartale 2016 r.

Liczba transakcji - udział w podziale na grupy

Wartość transakcji - udział w podziale na grupy

KIP	Liczba transakcji (tys. sztuk)				Wartość transakcji (mln zł)				Opłaty i prowizje (tys. zł)			
	I kw. 2016 r.	II kw. 2016 r.	III kw. 2016 r.	IV kw. 2016 r.	I kw. 2016 r.	II kw. 2016 r.	III kw. 2016 r.	IV kw. 2016 r.	I kw. 2016 r.	II kw. 2016 r.	III kw. 2016 r.	IV kw. 2016 r.
GRUPA A	163 221,8	186 511,0	201 135,9	243 372,1	14 544,3	17 152,0	17 672,6	20 705,3	131 781,9	153 979,2	154 192,0	172 787,0
GRUPA B	7 088,7	7 319,2	7 263,2	7 675,3	1 359,7	1 536,5	1 570,5	1 793,7	10 765,5	12 816,4	11 420,9	10 548,9
GRUPA C	9 737,1	9 906,5	9 618,5	9 777,8	1 756,9	1 904,4	1 867,6	1 987,1	21 999,5	22 364,4	22 311,0	22 939,7

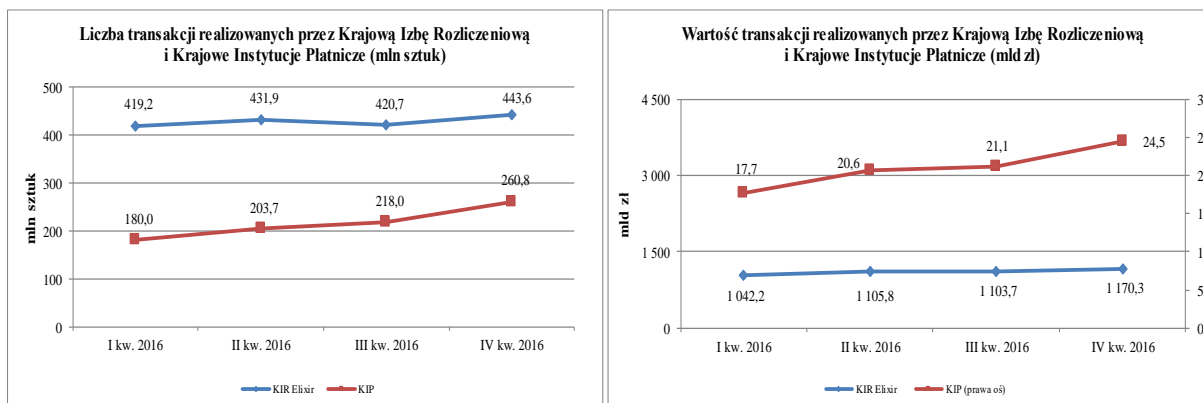
Z powyższej tabeli wynika, że:

- krajowe instytucje płatnicze, świadczące wyłącznie usługę przekazu pieniężnego (**Grupa C**), zrealizowały w IV kwartale 2016 r. zaledwie 3,7% wszystkich transakcji płatniczych (9,8 mln transakcji).
- druga grupa podmiotów (**Grupa B**), które poza usługą przekazu pieniężnego świadczą także inne usługi płatnicze m.in. polecenia przelewu i zapłaty zrealizowały w tym okresie 2,9% (7,7 mln transakcji).
- zdecydowana większość transakcji płatniczych tj. **92,4% (243,4 mln transakcji) zrealizowana została przez Grupę A** – KIP, które poza świadczeniem usług płatniczych z ww. Grupy B działają także jako agenci rozliczeniowi na podstawie zgody Prezesa NBP i umożliwiają wykonanie transakcji płatniczych, zainicjowanych przez akceptanta lub za jego pośrednictwem, instrumentem płatniczym płatnika, polegające w szczególności na obsłudze autoryzacji, przesłaniu do wydawcy karty płatniczej lub systemów płatności zleceń płatniczych płatnika lub akceptanta, mających na celu przekazanie akceptantowi należnych mu środków (acquiring).

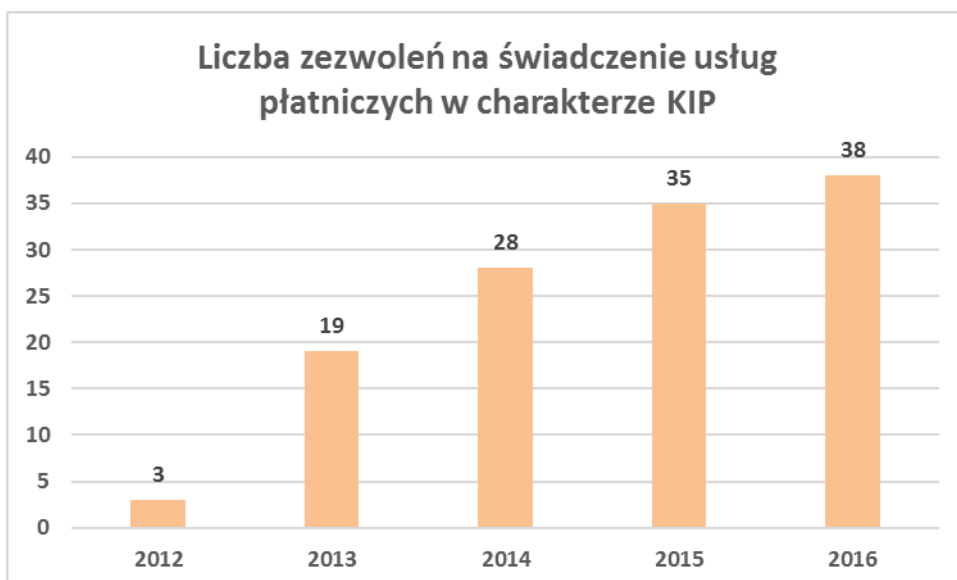
¹¹ W IV kwartale 2016 r. dwa KIP nie wykonywały transakcji płatniczych.

W IV kwartale 2016 Krajowa Izba Rozliczeniowa zrealizowała 443,6 mln zleceń płatniczych o wartości 1,2 bln zł, co oznacza, że zrealizowane przez krajowe instytucje płatnicze w IV kwartale 2016 r. transakcje płatnicze stanowiły 58,8% zleceń zrealizowanych przez KIR, a ich wartość stanowiła 2,1% wartości transakcji zrealizowanej przez KIR.

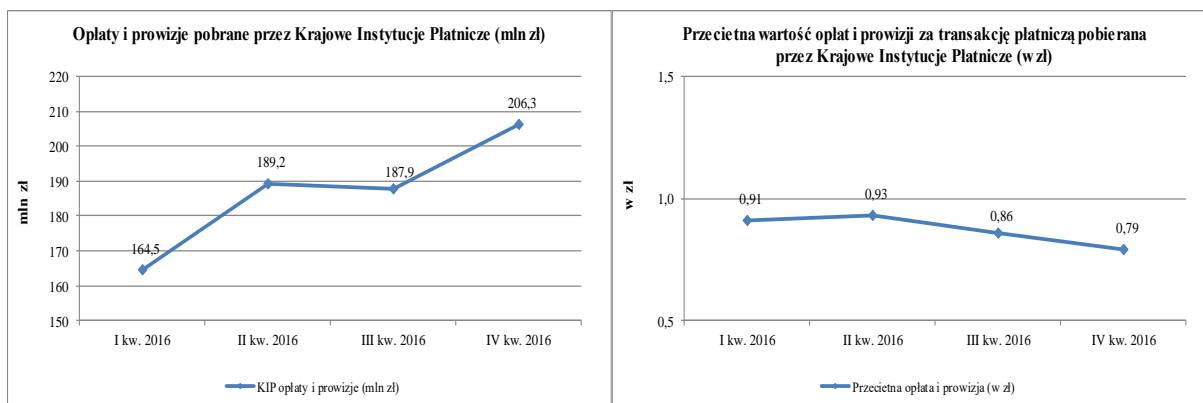
Liczbę i wartość transakcji płatniczych realizowanych przez Krajową Izbę Rozliczeniową oraz Krajowe instytucje płatnicze w 2016 roku ilustrują poniższe wykresy.

Na wzrost skali działania KIP wpływa wzrost liczby zezwoleń wydawanych przez KNF na świadczenie usług płatniczych w charakterze KIP.

Wartość opłat i prowizji pobranych przez krajowe instytucje płatnicze oraz przeciętną ich wielkość pobieraną za jedną transakcję w poszczególnych kwartałach 2016 r. ilustrują poniższe wykresy.

W miarę wzrostu konkurencji na rynku usług płatniczych, wynikającej z coraz większej liczby podmiotów oferujących klientom usługi płatnicze, obniża się przeciętna opłata/prowizja za realizację transakcji płatniczej.

W IV kwartale 2016 r. transakcje płatnicze w walucie innej niż PLN zrealizowało 11 krajowych instytucji płatniczych na łączną kwotę 1,8 mld zł, a ich udział w ogólnej wartości wykonanych transakcji wyniósł 7,6% (w III kwartale 2016 r. transakcje te zrealizowało 12 KIP na łączną kwotę 1,4 mld zł, a ich udział w transakcjach ogółem wyniósł 6,5%).

Średnia wartość pobieranych przez KIP opłat i prowizji za realizację pojedynczej transakcji płatniczej w IV kwartale 2016 r. wyniosła 0,79 zł (dla porównania w III kwartale 2016 r. 0,86 zł, w II kwartale 2016 r. 0,93 zł, w I kwartale 2016 r. 0,91 zł i w IV kwartale 2015 r. 0,95 zł).

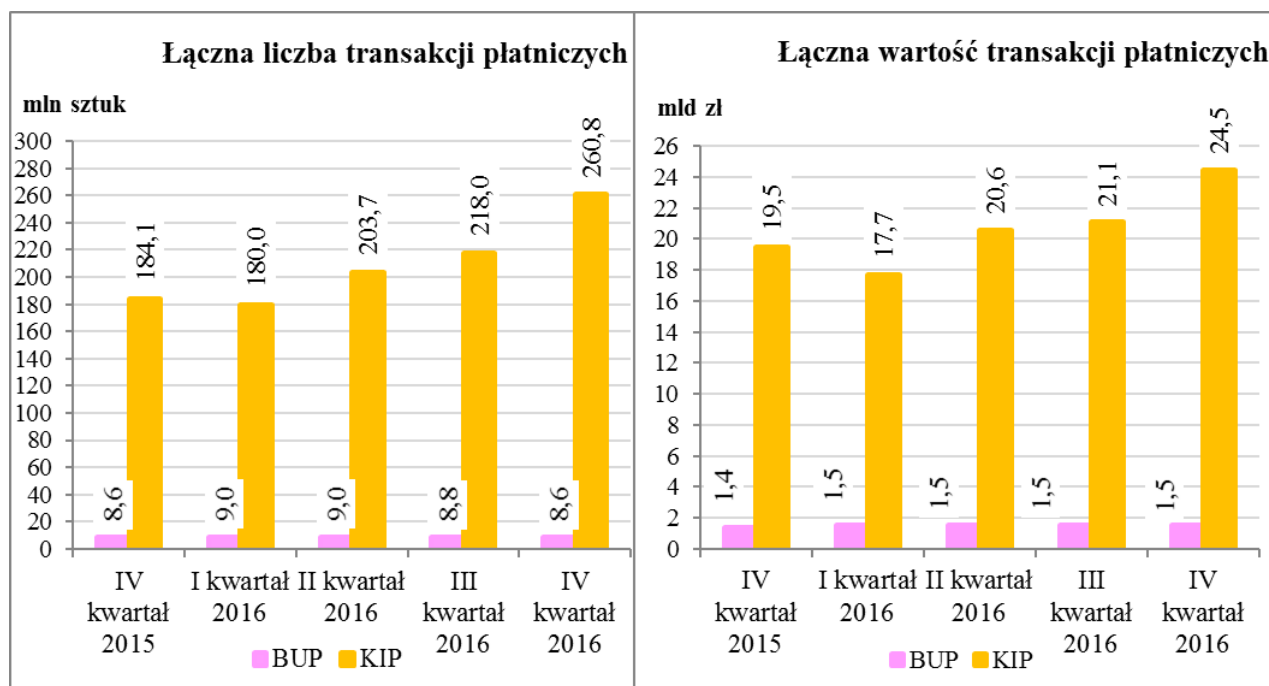
Analiza danych dotyczących krajowego rynku usług płatniczych (pod względem łącznej wartości realizowanych transakcji płatniczych), którymi dysponuje KNF prowadzi do wniosku, że pozycja dominująca w tym obszarze należy do 9 KIP o ugruntowanej pozycji rynkowej, które prowadzą działalność płatniczą na szeroką skalę (koncentrują ponad 92,7% łącznej wartości transakcji płatniczych zrealizowanych przez KIP w IV kwartale 2016 r.).

Przeciętna marża w sektorze krajowych instytucji płatniczych wyniosła 0,84% (w III kwartale 2016 r. 0,89%, w II kwartale 2016 r. 0,92%, w I kwartale 2016 r. 0,93%, i w IV kwartale 2015 r. 0,90%).

Średnią kwotę marży pobieranej przez krajowe instytucje płatnicze, wyrażoną jako stosunek pobranych opłat i prowizji do wartości wykonanych transakcji, przedstawiają poniższe wykresy.

Jak wynika z wykresów widocznych poniżej, łączna liczba i wartość transakcji zrealizowanych w IV kwartale 2016 r. przez 35 KIP (260,8 mln sztuk transakcji o wartości 24,5 mld zł) była znacznie wyższa aniżeli skala działalności zrealizowanej w tym okresie łącznie przez 1.176 BUP (9,0 mln przekazów o wartości 1,5 mld zł). Na podstawie dotychczas zgromadzonych danych można stwierdzić, że wartość transakcji realizowana przez KIP w trakcie 2016 roku systematycznie wzrastała, podczas gdy wartość transakcji obsługiwanych przez BUP pozostawała na zbliżonym poziomie, co prezentują poniższe wykresy.

**Porównanie łącznej liczby i wartości transakcji płatniczych
zrealizowanych przez BUP i KIP¹²**

4. Działania nadzorcze wobec KIP

Działania nadzorcze podejmowane przez KNF względem krajowych instytucji płatniczych obejmują w szczególności następujące czynności:

- 1) weryfikacja standardowej ustawowej sprawozdawczości KIP, dotyczącej liczby i wartości zrealizowanych transakcji płatniczych,
- 2) analiza osiągniętych przez KIP wyników finansowych w kontekście ich zgodności z przedstawionymi na etapie postępowania licencyjnego planami finansowymi,
- 3) badanie zgodności funkcjonowania KIP z obowiązującymi przepisami krajowymi i wspólnotowymi, w tym w szczególności z ustawą o usługach płatniczych, weryfikowanej w drodze kontroli KNF realizowanych w siedzibach nadzorowanych podmiotów objętych planem kontroli w danym roku oraz w ramach bieżących kontaktów z KIP.

¹² Zestawienie przygotowano na podstawie informacji sprawozdawczych uzyskanych od 1.235 BUP za IV kwartał 2015 r., 1.220 BUP za I kwartał 2016 r., 1.186 BUP za II kwartał 2016 r., 1.164 za III kwartał 2016 r. i 1.176 za IV kwartał 2016 r. oraz 33 KIP za IV kwartał 2015 r., 33 KIP za I kwartał 2016 r., 35 KIP za II kwartał 2016 r., 34 KIP za III kwartał 2016 r. i 35 KIP za IV kwartał 2016 r.

B. Biura usług płatniczych (BUP)

I. Charakterystyka transakcji płatniczych BUP w IV kwartale 2016 r.

1. Liczba i wartość transakcji płatniczych

Do dnia 2 maja 2017 r. spośród 1.338 podmiotów zobowiązanych do przesłania rocznej informacji sprawozdawczej za 2016 r. z obowiązku wywiązało się 1.157 BUP co stanowi 86,5%. Za 2015 r. obowiązek ten został spełniony przez 1.222 z 1.366 biur usług płatniczych (89,5%).

W 2016 r. biura usług płatniczych - które dostarczyły roczne sprawozdania - zrealizowały 34,2 mln transakcji płatniczych o łącznej wartości 5,8 mld zł, a średnia wartość transakcji wyniosła 169,4 zł. Dla 2015 r. wartości te kształtowały się na poziomie: 34,8 mln przekazów pieniężnych o łącznej wartości 5,7 mld zł z średnią wartością przekazu 163 zł. Przeciętnie jedno biuro wykonało transakcje o wartości: 5 mln zł w 2016 r. i 4,7 mln zł w roku ubiegłym. Wyżej przytoczone dane pokazują, że rynek transakcji płatniczych w wykonaniu BUP utrzymuje się na stałym poziomie. Dane zaraportowane w 2016 r. obejmują 65 podmiotów mniej niż w roku 2015 - doliczając średnią wartość transakcji przypadającą na jeden BUP dla tych 65 podmiotów otrzymana wartość byłaby identyczna jak dla roku 2015.

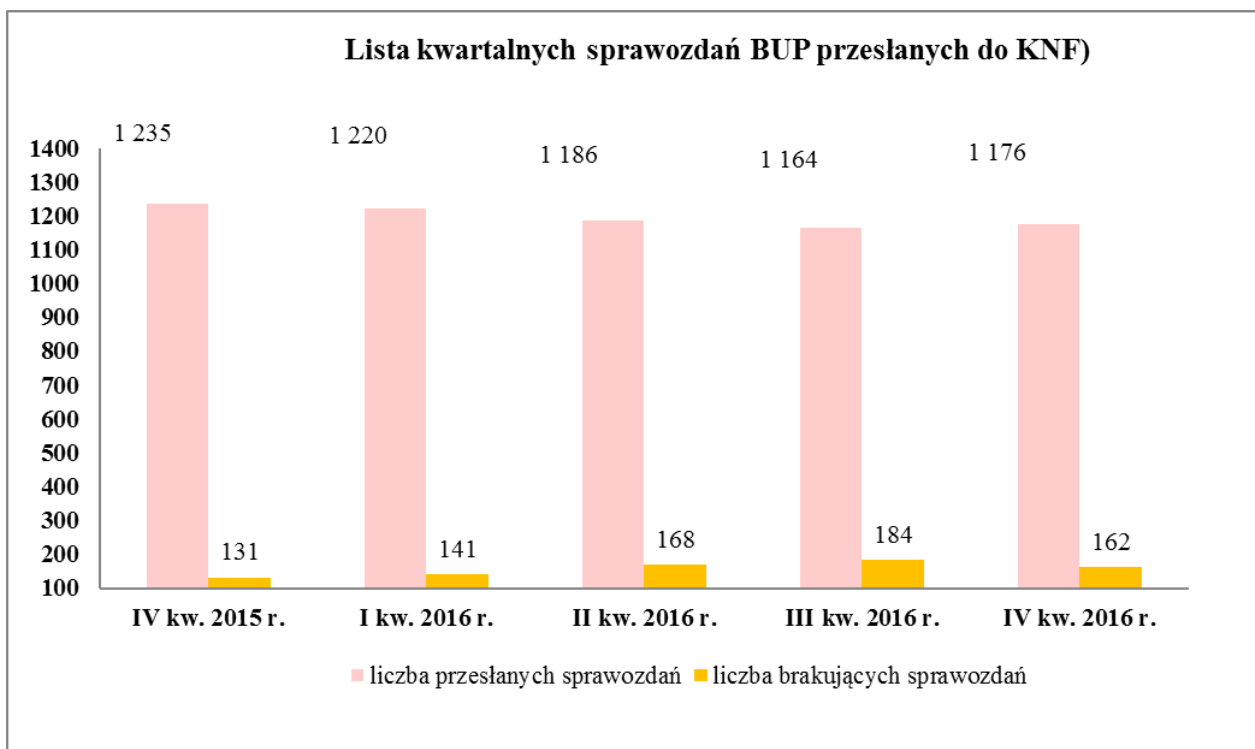
Na koniec IV kwartału 2016 r. 1.338 biur usług płatniczych było zobowiązanych do przekazania KNF informacji o liczbie i wartości zrealizowanych przekazów pieniężnych. Do dnia 2 maja 2017 r. wyżej wymienione informacje przesłało 1.176 biur (w tym 29 biur przekazało do KNF informacje, że mimo wpisu do rejestru nie świadczyły w IV kwartale 2016 r. żadnych usług płatniczych)¹³. Natomiast 162 biura nie przesłały informacji sprawozdawczej.

Z dostarczonych KNF danych wynika, że biura usług płatniczych wykonały w IV kwartale 2016 r. 9,0 mln przekazów pieniężnych o łącznej wartości 1,5 mld zł.

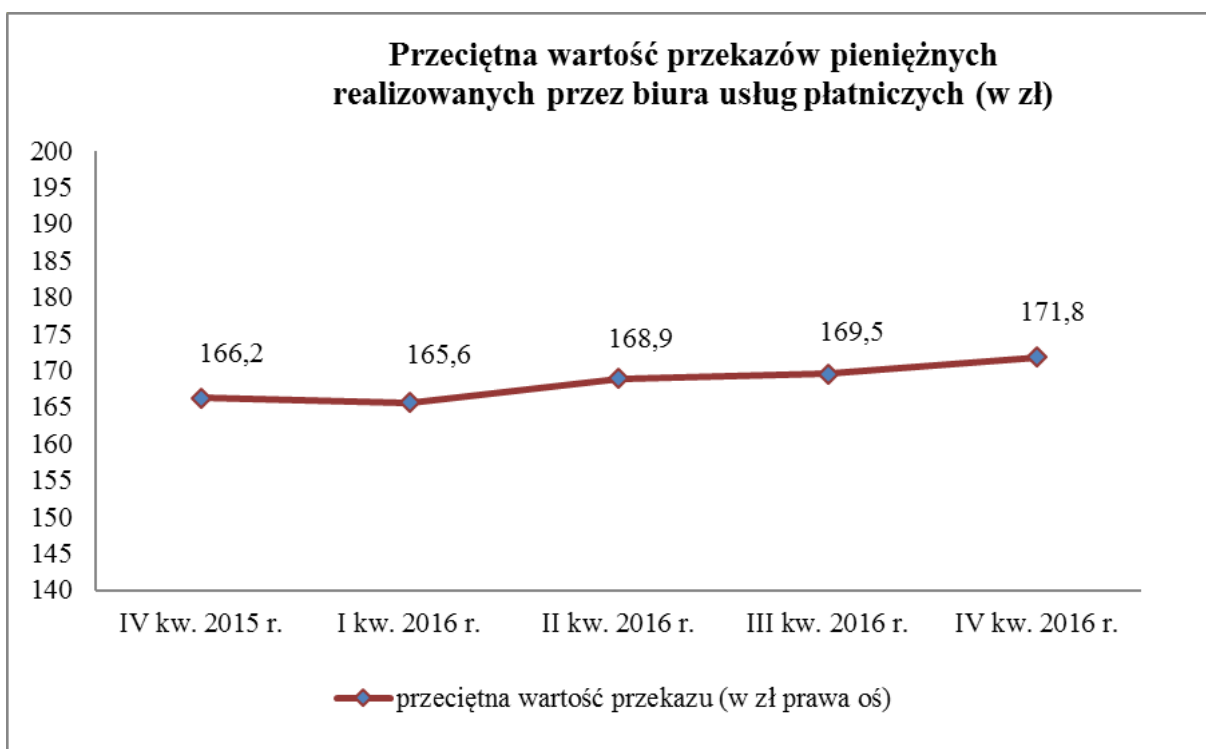
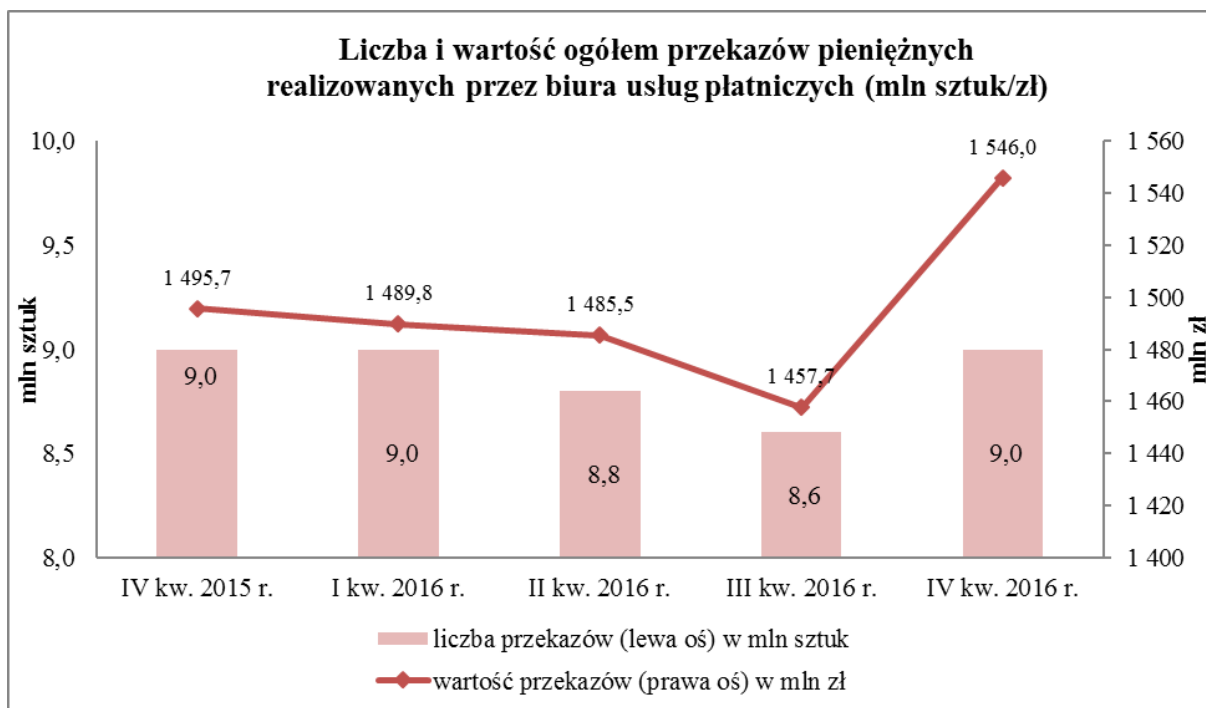
Średnia wartość jednego przekazu pieniężnego wyniosła 171,8 zł (169,5 zł w III kwartale 2016 r.).

¹³ Zgodnie z interpretacją DPP (pismo nr DPP/WOP1/023/234/2/2013/AJ z dnia 23 października 2013 r.) z dniem wpisu BUP do rejestru biur usług płatniczych (eRUP) domniemywa się, że BUP rozpoczęło działalność w zakresie świadczenia usług przekazu pieniężnego. W związku z tym, od tej daty BUP jest obowiązane przekazywać kwartalne i roczne informacje sprawozdawcze o liczbie i wartości transakcji płatniczych nawet w przypadku, gdy ze względu na faktyczny brak prowadzenia działalności wykazana w nich liczba i wartość transakcji wynosi 0.

Realizacja obowiązków sprawozdawczych przez biura usług płatniczych

Wyszczególnienie	IV kw. 2015 r.	I kw. 2016 r.	II kw. 2016 r.	III kw. 2016 r.	IV kw. 2016 r.
Liczba biur, które powinny przesłać informację	1 366	1 361	1 354	1 348	1 338
Liczba biur, które przesłały informację	1 235	1 220	1 186	1 164	1 176
Liczba biur, które nie przesłały informacji	131	141	168	184	162
% BUP które przesłały informację	90	90	88	86	88

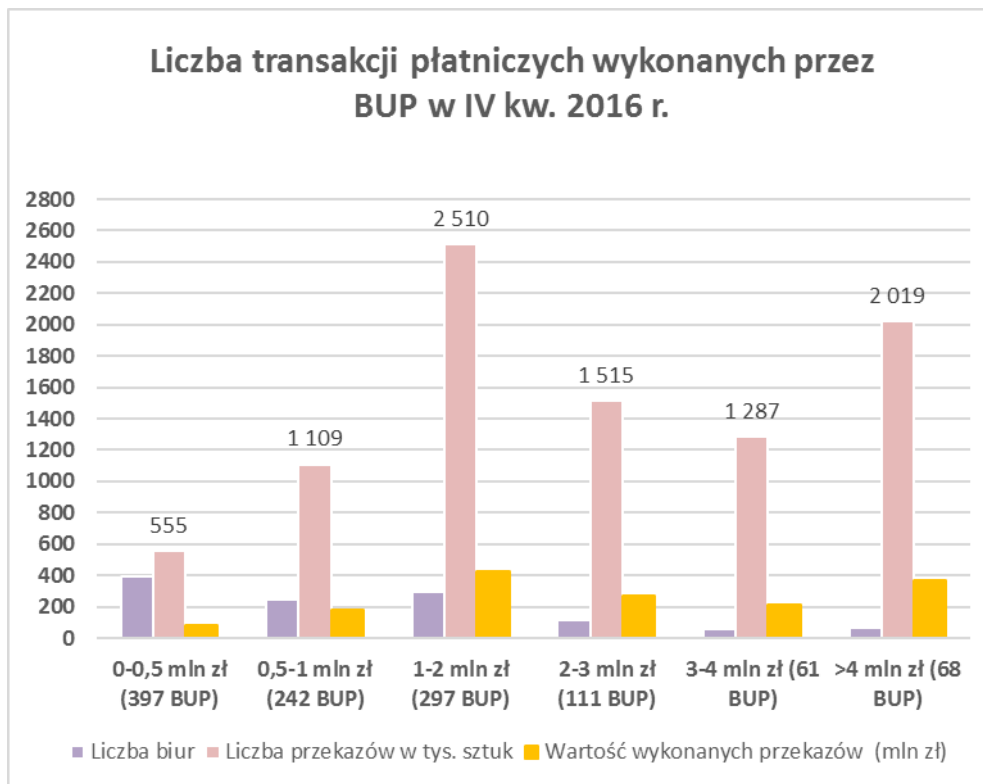

Biura usług płatniczych według wartości zrealizowanych przekazów pieniężnych (w mln zł)

	kwartał	0-0,5	0,5-1	1-2	2-3	3-4	>4
Liczba biur realizujących transakcje w przedziałach wartości	IV kw. 2016	397	242	297	111	61	68
	III kw. 2016	420	237	279	99	67	62
	II kw. 2016	407	256	291	113	59	60
	I kw. 2016	440	243	300	110	66	61
	IV kw. 2015	442	266	296	110	58	63
	kwartał						
Wartość wykonanych przekazów (mln zł)	IV kw. 2016	84,8	178,3	425,5	273,1	215,9	368,4
	III kw. 2016	91,5	174,8	394,8	235,1	231,3	330,2
	II kw. 2016	82,8	187	417,1	276,5	207,8	314,3
	I kw. 2016	87,9	176,4	419,9	264,8	230,7	310,1
	IV kw. 2015	92,3	196	420,1	267	201,8	318,6

Przeciętnie w IV kwartale 2016 r. jedno biuro usług płatniczych wykonało transakcje płatnicze o wartości 1.314,6 tys. zł. W poprzednich kwartałach wartości te wynosiły dla:

- III kwartału 2016 r. 1.252,3 tys. zł
- II kwartału 2016 r. 1.252,6 tys. zł
- I kwartału 2016 r. 1.221,2 tys. zł
- IV kwartału 2015 r. 1.211,1 tys. zł.

Z danych sprawozdawczych biur usług płatniczych za IV kwartał 2016 r. wynika, że 639 biur¹⁴ (54,3%) zrealizowało 1,7 mln przekazów pieniężnych w przedziale do 1 mln zł w łącznej wysokości 263,1 mln zł (przeciętnie jedno biuro wykonało 2.604 przekazów, średnio 29 przekazów dziennie) natomiast 68 biur zrealizowało 2,0 mln przekazów pieniężnych o wartości powyżej 4 mln zł, w łącznej wysokości 368,4 mln zł (przeciętnie jedno biuro wykonało 29.688 przekazów, średnio 330 przekazów dziennie).

W przypadku dominującej części biur usług płatniczych (850) przeciętna wartość przekazu mieściła się w przedziale od 0 zł do 200 zł, w 288 BUP wyniosła poniżej 200 zł, przy czym w 3 z nich średnia wartość przekazu wyniosła więcej niż 10 tys. zł.

W IV kwartale 2016 r. odnotowano przekroczenia przez pięć biur usług płatniczych kwartalnego limitu wartości transakcji płatniczych.

2. Zabezpieczenia (polisy/gwarancje) transakcji realizowanych przez BUP

Na dzień 2 maja 2017 r. UKNF był w posiadaniu 6 ważnych umów gwarancji bankowych albo ubezpieczeniowych oraz 1.179 umów ubezpieczenia otrzymanych od biur usług płatniczych, wpisanych do rejestru UKNF. Z kolei 121 biur usług płatniczych nie przesłało UKNF zawartych albo wznowionych umów ubezpieczenia ani umów gwarancji bankowych albo ubezpieczeniowych.

Przekazane przez biura usług płatniczych do UKNF umowy ubezpieczenia zostały wystawione przez dwa podmioty - AXA Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji S.A. i TU Concordia. Polisy te spełniają warunki określone w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 24 września 2014 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia biur usług płatniczych wymaganego w związku z wykonywaniem transakcji płatniczych wynikających z umowy o świadczenie usług płatniczych (Dz. U. 2014 poz. 1309).

Utrzymuje się tendencja, zgodnie z którą biura usług płatniczych przy odnawianiu umów ubezpieczenia albo gwarancji zabezpieczających środki klientów częściej wybierają polisy ubezpieczeniowe zamiast umów gwarancji. Powodem takiego stanu rzeczy jest koszt obsługi poszczególnych form zabezpieczeń gromadzonych środków.

Liczba BUP, które przekazały do UKNF umowy gwarancji albo polisy ubezpieczeniowe

Wyszczególnienie	IV kw. 2015 r.	I kw. 2016 r.	II kw. 2016 r.	III kw. 2016 r.	IV kw. 2016 r.
Gwarancje bankowe/ubezpieczeniowe	10	9	8	8	6
Polisy ubezpieczeniowe	1 156	1 178	1 171	1 195	1 179
Liczba biur, które powinny przesłać umowy gwarancji/polisy	1 366	1 361	1 354	1 348	1 338
% biur które przesłały umowy gwarancji/polisy	85	87	87	89	89

Biura usług płatniczych, które przekazały UKNF informację o liczbie i wartości przekazów pieniężnych zrealizowanych w IV kwartale 2016 r. wraz z polisami ubezpieczeniowymi albo gwarancjami (łącznie 1.117 biur) zrealizowały przekazy pieniężne na łączną kwotę 1.493,2 mln zł, natomiast wartość ich zabezpieczeń wyniosła 33,4 mln zł, co stanowi 2,24% wartości zrealizowanych w tym kwartale

¹⁴ W tym 38 biur, które zaraportowały zerową wartość transakcji.

transakcji płatniczych. Miesięcznie wykonały one przekazy o wartości 497,7 mln zł, a średni miesięczny poziom ochrony wyniósł 6,72%.

W okresie IV kwartał 2015 r. – III kwartał 2016 r. średnia miesięczna wartość przekazów pieniężnych, wartość zabezpieczeń oraz miesięczny poziom ochrony wynosiły odpowiednio:

- 458,1 mln zł, 30,9 mln zł, 6,74%;

- 458,0 mln zł, 30,8 mln zł, 6,73%;

- 469,4 mln zł, 31,3 mln zł, 6,68%;

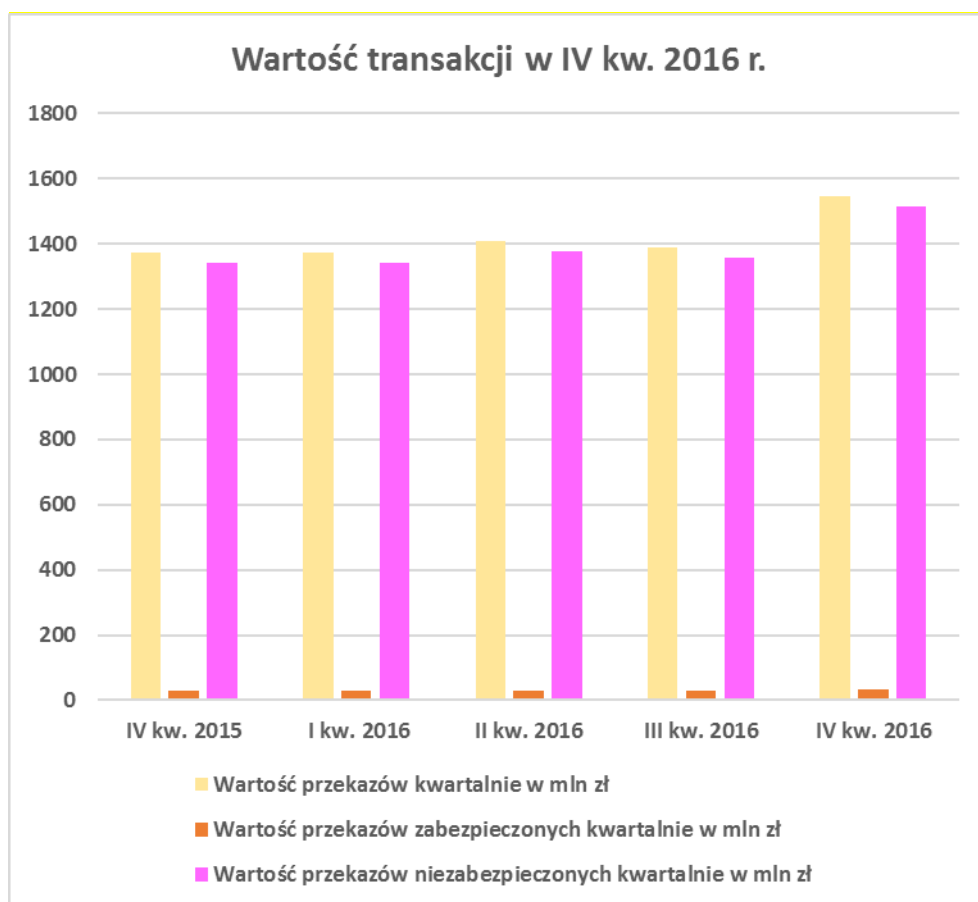
- 462,5 mln zł, 31,2 mln zł, 6,72%.

Poziom ochrony (6,72% w okresie miesięcznym) w porównaniu do poprzedniego kwartału nie uległ zmianie, w okresie IV kwartał 2015 r. – II kwartał 2016 r. utrzymywał się na zbliżonym poziomie.

Wartość przekazów pieniężnych oraz kwota zabezpieczona i niezabezpieczona przez polisy OC albo umowy gwarancji biur usług płatniczych (mln zł)

mln zł	wartość przekazów				
	IV kw. 2015	I kw. 2016	II kw. 2016	III kw. 2016	IV kw. 2016
kwartalnie	1 374	1 374	1 408	1 388	1546
miesięcznie	458	458	469	463	516
mln zł	zabezpieczone				
	IV kw. 2015	I kw. 2016	II kw. 2016	III kw. 2016	IV kw. 2016
kwartalnie	31	31	31	31	33
miesięcznie	31	31	31	31	33
mln zł	niezabezpieczone				
	IV kw. 2015	I kw. 2016	II kw. 2016	III kw. 2016	IV kw. 2016
kwartalnie	1 343	1 343	1 377	1 357	1513
miesięcznie	427	427	438	432	483

W 720 biurach usług płatniczych relacja zabezpieczeń do wykonanych transakcji płatniczych kształtowała się na poziomie przewyższającym średnią (2,24%), przy czym w 14 BUP przekraczała 50%). Biura te zrealizowały transakcje o łącznej wartości 886 mln zł, co stanowi 59,3% transakcji płatniczych zrealizowanych ogółem przez biura (raportujące informacje kwartalne i posiadające ważne polisy/gwarancje) w IV kwartale 2016 r.

W ramach nowelizacji uup, która weszła w życie z dniem 7 października 2013 r., ustawodawca usunął z art. 125 ust. 6 uup wymóg, według którego biuro usług płatniczych ma obowiązek przekazywać UKNF oryginały dokumentów potwierdzających zawarcie umowy gwarancji bankowej albo ubezpieczeniowej albo umowy ubezpieczenia. W rezultacie wiele biur usług płatniczych przekazuje obecnie do UKNF kopie ww. dokumentów. Ponadto w 2017 roku Departament Prawny potwierdził możliwość dostarczania kopii polis ubezpieczeniowych drogą elektroniczną.

II. Działania nadzorcze wobec BUP

Uwzględniając dotychczasowe doświadczenia i analizy przekazywanych przez BUP informacji sprawozdawczych KNF kontynuuje prowadzone działania nadzorcze wobec BUP, polegające na:

- monitorowaniu terminowości przekazywania KNF kwartalnych informacji sprawozdawczych,
- analizie przesyłanych informacji o liczbie i wartości wykonanych przekazów pieniężnych pod kątem przestrzegania ustawowych limitów wielkości obrotu,
- informowaniu BUP o obowiązku ograniczenia skali działalności albo konieczności przekształcenia się w KIP w razie identyfikacji przekroczenia przez biuro ustawowego limitu miesięcznych obrotów w wysokości 500 tys. EUR,
- monitorowaniu przestrzegania obowiązku ochrony środków klientów (umowy ubezpieczenia albo gwarancji) i weryfikacji realizacji obowiązku przekazywania przez BUP oryginału albo kopii umowy ubezpieczenia albo gwarancji, z uwzględnieniem ich zgodności z przepisami uup i wydanymi na jej podstawie rozporządzeniami wykonawczymi oraz terminowości realizacji tego obowiązku.

Załącznik 1 do informacji o sytuacji KIP i BUP w IV kwartale 2016 r.

Zezwolenia wydane przez KNF na świadczenie usług płatniczych przez KIP w kolejnych okresach:

Rok 2012

- 1) PayU S.A. otrzymała zgodę KNF 27 listopada 2012 roku,
- 2) BillBird S.A. otrzymała zgodę KNF 20 grudnia 2012 roku (realizuje tylko przekazy pieniężne),
- 3) Grupa Finansowa Expert Sp. z o.o. otrzymała zgodę KNF 20 grudnia 2012 roku (realizuje tylko przekazy pieniężne).

I kwartał 2013 r.

- 4) England.pl Sp. z o.o. otrzymała zgodę KNF 29 stycznia 2013 roku (realizuje tylko przekazy pieniężne),
- 5) Transfer24 Sp. z o.o. otrzymała zgodę KNF 12 lutego 2013 roku (realizuje tylko przekazy pieniężne),
- 6) Oney Polska S.A. (dawny Accord Finance S.A.) otrzymała zgodę KNF 12 marca 2013 roku,
- 7) Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService S.A. otrzymała zgodę KNF 26 marca 2013 roku,
- 8) First Data Polska S.A. (FDP) otrzymała zgodę KNF 26 marca 2013 roku.

II kwartał 2013 r.

- 9) Grupa „Lew” S.A. otrzymała zgodę KNF 23 kwietnia 2013 roku,
- 10) CashBill S.A. otrzymała zgodę KNF 7 maja 2013 roku,
- 11) PayLane Sp. z o.o. otrzymała zgodę KNF 21 maja 2013 roku,
- 12) Jax Sp. z o.o. otrzymała zgodę KNF 18 czerwca 2013 roku (realizuje tylko przekazy pieniężne).

III kwartał 2013 r.

- 13) Walutaexpress Sp. z o. o. otrzymała zgodę KNF 3 września 2013 roku¹⁵,
- 14) Dotpay S.A. otrzymała zgodę KNF 3 września 2013 roku,
- 15) Masspay S.A. otrzymała zgodę KNF 17 września 2013 roku¹⁶,
- 16) Diners Club Polska Sp. z o.o. otrzymała zgodę KNF 17 września 2013 roku.

IV kwartał 2013 r.

- 17) Blue Media S.A. otrzymała zgodę KNF 1 października 2013 roku,
- 18) BluePay SA. otrzymała zgodę KNF 1 października 2013 roku,
- 19) Igoria Trade S.A. otrzymała zgodę KNF 20 grudnia 2013 roku.

¹⁵ W związku z uprawomocnieniem się decyzji KNF z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie cofnięcia zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej przez spółkę Walutaexpress Sp. z o.o. z rejestru dostawców usług płatniczych, w dniu 31 marca 2017 r. wykreślona została krajowa instytucja płatnicza Walutaexpress Sp. z o.o.

¹⁶ W dniu 29 kwietnia 2016 r., w związku z uprawomocnieniem się decyzji z dnia 8 marca 2016 r., z rejestru dostawców usług płatniczych wykreślona została krajowa instytucja płatnicza Masspay S.A.

I kwartał 2014 r. – KNF nie wydała żadnych nowych zezwoleń na świadczenie usług płatniczych przez KIP.

II kwartał 2014 r.

- 20) Monetia Sp. z o. o. otrzymała zgodę KNF 29 kwietnia 2014 roku (realizuje tylko przekazy pieniężne),
- 21) Let Me Pay Sp. z o. o. otrzymała zgodę KNF 29 kwietnia 2014 roku,
- 22) Żabka Finanse Sp. z o. o. otrzymała zgodę KNF 27 maja 2014 roku (realizuje tylko przekazy pieniężne),
- 23) Kantor Polski S.A. otrzymała zgodę KNF 27 maja 2014 roku,
- 24) PayPro S.A. otrzymała zgodę KNF 10 czerwca 2014 roku.

III kwartał 2014 r.

- 25) Profeskasa S.A. otrzymała zgodę KNF 8 lipca 2014 roku (realizuje tylko przekazy pieniężne).

IV kwartał 2014 r.

- 26) InPost Finanse Sp. z o. o. otrzymała zgodę KNF 21 października 2014 roku,
- 27) Krajowy Integrator Płatności S.A. otrzymała zgodę KNF 4 listopada 2014 roku,
- 28) eCard S.A. otrzymała zgodę KNF 18 listopada 2014 roku.

I kwartał 2015 r.

- 29) YetiPay Sp. z o. o. otrzymała zgodę KNF 24 marca 2015 roku.

II kwartał 2015 r.

- 30) Conotoxia Sp. z o. o. otrzymała zgodę KNF 9 kwietnia 2015 roku,
- 31) Smoopay Technologies Sp. z o. o. otrzymała zgodę KNF 26 maja 2015 roku,
- 32) PayTel S.A. otrzymała zgodę KNF 23 czerwca 2015 roku.

III kwartał 2015 r.

- 33) Currency One S.A. otrzymał zgodę KNF 21 lipca 2015 roku,
- 34) Waluciarz.pl S.A. otrzymał zgodę KNF 21 lipca 2015 roku (realizuje tylko przekazy pieniężne),
- 35) Raiffeisen Solutions Sp. z o. o. otrzymał zgodę KNF 22 września 2015 roku.

IV kwartał 2015 r.

- 36) PKO BP Finat Sp. z o. o. otrzymał zgodę KNF 6 października 2015 roku (realizuje tylko przekazy pieniężne).

I kwartał 2016 r.

- 37) Dom Maklerski TMS Brokers S.A. otrzymał zgodę KNF 19 stycznia 2016 roku.
- 38) ITS Smart Sp. z o. o. otrzymał zgodę KNF 8 marca 2016 roku.

II kwartał 2016 r. – KNF nie wydała żadnych nowych zezwoleń na świadczenie usług płatniczych przez KIP.

III kwartał 2016 r.

39) mPay S.A. otrzymał zgodę KNF 13 września 2016 roku.

IV kwartał 2016 r. – KNF nie wydała żadnych nowych zezwoleń na świadczenie usług płatniczych przez KIP.